

ЛІНГВОДИДАКТИКА

УДК 373.3/.5.016:003-028.31

П. Б. Ткач

ЧИТАЦЬКА КОМПЕТЕНТНІСТЬ У СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ ЯК ЧИННИК ФОРМУВАННЯ МАЙБУТНІХ ЛІДЕРІВ

У дослідженні визначено поняття «читацька грамотність» у контексті міжнародного дослідження PISA. Зазначено результати дослідження щодо читацької грамотності українського учнівства, отриманні в межах досліджень 2018 та 2022 років. Окреслено чинники, що визначають оцінювання читацької компетентності, зокрема наявність завдань, що стосуються множинних динамічних текстів різного типу, а також контекстів (сценаріїв). Запропоновано один зі шляхів розв'язання проблеми формування читацької компетентності – інтегроване навчання, для реалізації якого створені модельні програми «Інтегрований мовно-літературний курс (українська мова, українська та зарубіжні літератури)» для 5–6 та 7–9 класів.

Ключові слова: читацька компетентність, читацька грамотність, текст, когнітивні процеси, контексти (сценарії), інтегроване навчання, модельна програма.

Tkach P. Reading Competence in Modern Information Society as a Factor in Forming Future Leaders. *The relevance of the study is stipulated by the need to develop reading competence as a prerequisite for the formation of leadership qualities, such as critical and creative thinking, the ability to influence events and people and change oneself and the future of the country for the better.*

The purpose of the study is to identify the main principles of the reading competence formation and outline the ways of its development in modern information society.

Objectives: to define the concept of reading literacy in the context of the international PISA study; to note the results of the study on the reading literacy of Ukrainian students; to outline the factors that determine the assessment of reading competence; to propose one of the ways to solve the problem of reading competence.

The requirements for assessing reading literacy include three components: text; cognitive processes; and general contexts (scenarios). The development of reading competence should include tasks related to multiple dynamic texts of different types and contexts (scenarios). This determines the need for a competency-based text-centered approach to the formation of reading literacy. Integrated learning can be one of the

approaches for the implementation of which model programs "Integrated Language and Literature Course (Ukrainian Language, Ukrainian and Foreign Literature)" for grades 5-6 and 7-9 have been created, as well as textbooks for methodological support of these programs imlementation.

Thus, in order to make Ukrainian students competitive and prepared to become leaders in the independent state of Ukraine and in the global world, it is necessary to develop reading literacy as a practical skill of working with information, and integrated learning within the language and literature education sector can be an effective tool on the way to this goal.

Keywords: *reading competence, reading literacy, text, cognitive processes, contexts (scenarios), integrated learning, model program.*

Вступ

Для сучасного життя характерною й науково обґрунтованою ознакою є глобалізація процесів у всіх сферах – економічній, політичній, гуманітарній, і це суттєво впливає на ситуацію в освіті. Як сказала Оксана Забужко, «людство увійшло в зону турбулентності – пристебнімо реміні!» (Забужко, 2023). В українській освіті ця турбулентність триває вже давно. Але першим яскравим показником необхідності реальних змін, а не спроб штучно стабілізувати ситуацію, став так званий «PISA-шок». Міжнародне дослідження PISA 2018 року висвітлює проблеми в читацькій галузі, про що до того моменту ніхто не говорив. У шкільній освіті інтерес до читання обмежується навичками власне читання, які дитина здобуває в молодшій школі. Проте читання як здатність працювати з інформацією – відбирати її, компіювати, оцінювати достовірність тощо – залишається поза увагою навчальних програм. Відсутність подібної навички в сучасному інформаційному світі робить людину неконкурентноспроможною й беззахисною. Натомість Україна потребує лідерів, які б демонстрували критичне та креативне мислення, здатність впливати на події та людей і змінювати себе й майбутнє країни на краще. Усе це може забезпечити розвинена читацька компетентність, що визначає актуальність дослідження.

Проблеми читання неодноразово ставали предметом наукових розвідок. Педагогічні аспекти формування читацької компетентності та питання методичного супроводу уроків читання розглядались у роботах Г. Коваль, Л. Іванової, Т. Суржук (Коваль, & Іванова, Суржук, 2009), В. Мартиненко (Мартиненко, 2011). Проте варто зауважити,

що переважна більшість дидактичних розвідок, присвячених читанню, стосуються молодшого шкільного віку.

Мета – виявити основні засади формування читацької компетентності та окреслити шляхи її розвитку в сучасному інформаційному суспільстві. **Завдання роботи:** визначити поняття *читацька грамотність* у контексті міжнародного дослідження PISA; зазначити результати дослідження щодо читацької грамотності українського учнівства; окреслити чинники, що визначають оцінювання читацької компетентності; запропонувати один зі шляхів розв’язання проблеми формування читацької компетентності.

Методи і прийоми дослідження

У межах дослідження переважно застосовано описовий метод, який є засобом огляду наукових праць із теми і узагальнення отриманої інформації. Також використано метод порівняння результатів, отриманих у межах міжнародного дослідження PISA 2018 і 2022 років.

Виклад основного матеріалу

Програма міжнародного оцінювання учнів (PISA), упроваджена Організацією економічного співробітництва й розвитку (ОЕСР) та партнерів цієї організації, має на меті оцінити освітню систему різних країн за допомогою завдань, призначених для 15-річного учнівства або студентства. Оцінювання проводиться не в площині теоретичних знань, вимірюється здатність використовувати знання, уміння й навички, отримані в школі, для розв’язання різних практичних ситуацій. 2018 року в Україні вперше було проведено дослідження PISA, результати якого й отримали в медійному висвітленні назву «PISA-шок». Було з’ясовано, що 26% українських 15-річних підлітків не досягли базового рівня в галузі читання, натомість у країнах ОЕСР таких учнів / студентів було зафіксовано приблизно 21% (PISA-2018).

Отримані результати довели, що засадничий для Нової української школи компетентнісний підхід насправді на часі. Натомість його впровадження, що успішно розпочалося в початковій школі й було закладено в основу Державного стандарту базової середньої освіти, загальмувала пандемія коронавірусної інфекції, яка викликала необхідність онлайн-освіти, а війна в Україні суттєво ускладнила дистанційне навчання через відсутність електроенергії, зв’язку, нестабільний інтернет, постійні тривоги та стрес. Усе це відобразили

результати PISA-2022. Так, за результатами дослідження 41% українського учнівства / студентства у віці 15 років не досягли базового рівня читацької грамотності, тоді як у країнах ОЕСР таких учнів / студентів зафіксовано 26% (PISA-2022). У країнах ОЕСР також відбулось зниження рівня читацької грамотності, проте не так суттєво, як в Україні. І це легко пояснити обставинами, про які йшлося вище.

Попри те, що на результати, безумовно, вплинули об'єктивні чинники й сприймати зазначені результати трагічно не варто, не можна приймати їх як належне. Ситуація ускладнилась, і треба шукати більш дієві способи її розв'язання. Наявна тенденція наочно довела, що чинні освітні механізми не працюють, і це ставить перед українськими освітянами нові вимоги й виклики.

Однією з компетентностей, окреслених Новою українською школою, у Державному стандарті базової середньої освіти визначено «вільне володіння державною мовою, що передбачає вміння здійснювати усну та письмову комунікацію, здобувати та опрацьовувати інформацію, використовувати мовні засоби для досягнення особистих і суспільних цілей» (Державний стандарт, 2020). Також у Стандарті визначені наскрізні вміння для всіх ключових компетентностей, одним із яких є читати з розумінням. Проте у школі немає жодної дисципліни, яка б ставила за мету розвиток читацької компетентності. Усі звикли сприймати читання, як предмет, що викладають у початковій школі й завданням якого є формувати навички правильного, швидкого і виразного читання. У межах шкільного курсу «Української мови» розглядаються тексти як підґрунтя для вивчення особливостей мови, наприклад, у модельній програмі з української мови для 7–9 класів основним завданням курсу визначено «навчити вільно, комунікативно доцільно користуватися засобами української мови» (Заболотний & ін., 2023). Завданням курсу «Українська література» є «ознайомити учнів / учениць із високохудожніми творами класичної та сучасної української літератури різних родів, жанрів, мистецьких напрямів і течій» тощо (Яценко & ін., 2023). Натомість рамковий документ PISA з оцінювання читацької грамотності 15-річних учнів визначає, що навички читання передбачають пошук, відбір, тлумачення, інтегрування й оцінювання інформації з усього наявного масиву текстів, пов'язаних із ситуаціями, що можуть виникати в реальному житті, за межами школи (PISA-2017).

Вимоги міжнародного дослідження PISA до оцінювання читацької грамотності базуються на поєднанні трьох складників: текст для прочитання; когнітивні процеси роботи з текстом; загальні контексти (сценарії), що вводять один чи кілька тематично пов'язаних текстів у ситуацію читання.

У дослідженні PISA визначено чотири виміри текстів: ресурс (одиничний, множинний); організація й навігація (статичний, динамічний); формат (суцільний, перерваний, змішаний) та тип (опис, розповідь, виклад, роз'яснення, аргументація, інструкція, інтеракція, трансакція) (PISA-2017). Типологія когнітивних процесів представлена умінням знаходити інформацію (отримувати доступ до інформації та виокремлювати її, шукати та відбирати текст), розуміти текст, сприймати безпосереднє значення, інтегрувати смисли й породжувати умовиводи), оцінювати й осмислювати (оцінювати якість і достовірність інформації, осмислювати зміст і форму, виявляти й долати суперечність) (PISA-2017). У дослідженні PISA використано сценарії – сукупність тематично пов'язаних текстів і завдань до них, серед яких поряд із традиційними завданнями PISA на читання є такі, наприклад, як написати на основі цих текстів рекомендацію тощо. Тестування на основі сценарію допомагає учнівству зрозуміти, як використовувати ці тексти, щоб оцінити конкретні читацькі процеси, створюють додаткову мотивацію для читання (PISA-2017).

Варто зауважити, що всі завдання дослідження PISA-2022 стосуються множинних динамічних текстів різного типу. Як показав аналіз, українське учнівство дуже мало стикається з подібними текстами в межах навчальних занять, хоча постійно взаємодіє з ними в позанавчальній діяльності. Так само на результати вплинула наявність у завданнях PISA сценаріїв, з якими українське учнівство, на жаль, не звикло мати справу взагалі. Інформацію, подану як контекст для множинних текстів, учні дуже часто або ігнорували (хоча там містилися важливі для правильної відповіді підказки), або, навпаки, використовували як аргументи для відповіді (хоча насправді відповідна інформація слугувала лише для логічного поєднання двох або більше текстів). Докладніше про результати PISA-2022 в галузі читання можна прочитати в Національному звіті за результатами міжнародного дослідження якості освіти (PISA-2022).

Таким чином, стає очевидною необхідність компетентнісного текстоцентричного підходу до формування читацької грамотності,

що створює передумови для інтегрованого навчання. Адже «інтеграція мови й літератури в навчальному процесі – це реалізація цілісного підходу до тексту з виявленням внутрішніх (фонетика, лексика, граматики тощо) і зовнішніх (сенси, тематика, проблематика тощо) зв'язків між усіма складниками одного тексту й різних текстів між собою в просторі світової культури» (Старагіна & ін., 2023). Інтегрований текстоцентричний підхід дозволяє розв'язати визначені проблеми, оскільки пропонує різні види діяльності для розв'язання на одному уроці завдань і мовного, і літературного спрямування.

Інтеграція визначається як «процес взаємодії двох або більше систем з метою створення нової, яка набуває нових характеристик завдяки зміні властивостей та зв'язків її елементів» (Старагіна & ін., 2021). Саме з метою створення такої нової системи було розроблено модельні навчальні програми «Інтегрований мовно-літературний курс (українська мова, українська та зарубіжні літератури). 5–6 класи» (Старагіна & ін., 2021) та «Інтегрований мовно-літературний курс (українська мова, українська та зарубіжні літератури) 7–9 класи» (Старагіна & ін., 2023).

Метою інтегрованого мовно-літературного курсу (українська мова, українська та зарубіжні літератури) визначено розвиток компетентних мовців і читачів, які демонструють комунікативну вправність, читацьку та мовленнєву спроможність, мовну й літературну обізнаність, здатні застосувати навчальні здобутки в життєвих ситуаціях, виявляючи ціннісне ставлення до слова, особистості, родини, суспільства, України, світу (Старагіна & ін., 2021). Особливістю програм є реалізація текстоцентричного та комунікативного підходів до вивчення мови, за якого той самий текст стає основою для його аналізу, інтерпретації, оцінювання тощо, тобто і для читацької діяльності, і для розвитку усного та письмового мовлення.

За модельними програмами інтегрованого мовно-літературного курсу (українська мова, українська та зарубіжні літератури) розроблено підручники для НУШ (Хворостяний & Большакова, 2022; Старагіна & ін., 2022). Також наказом Міністерства освіти і науки України № 24 від 05.02.2024 було надано гриф «Рекомендовано МОН України» підручнику інтегрованого курсу для 7 класу закладів ЗСО «Українська мова, українська та зарубіжна літератури» авторського колективу І. П. Старагіна, Ю. О. Романенко, В. І. Новосьолова, П. Б. Ткач, А. О. Панченков, М. Б. Блажко, В. М. Терещенко, що незабаром має

бути надрукований видавництвом «Ранок». У зазначених підручниках дотримано не лише всіх вимог Державного стандарту базової середньої освіти, але й передбачено формування читацької грамотності, визначених міжнародним дослідженням PISA.

Отже, попри те, що українські діти опинились безпосередньо втягнутими в процеси глобалізації, почасти потрапили в різні освітні простори й ситуації, нагальне завдання української освіти – зробити їх конкурентноспроможними й підготовленими, стати лідерами в незалежній державі Україна й у глобальному світі. Інтегроване навчання, що дозволяє розвинути читацьку грамотність як практичну навичку роботи з інформацією, може стати дієвим інструментом на шляху до успіху.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Державний стандарт базової середньої освіти* (2020). Узято з <https://www.kmu.gov.ua/npras/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898>. 2. **Заболотний, О. В., & Заболотний, В. В.,** Лавринчук, В. П., Плівачук, К. В., Попова, Т. Д. (Ред.). (2023). *Модельна навчальна програма «Українська мова. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти*. Узято з <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2023/Model.navch.prohr.5-9.klas/Movno-literat.osv.hal/Ukrayinska.mova.7-9.klas.Zabolotnyy.ta.in.02.08.2023.pdf>. 3. **Забужко, О.** (2023). *Інтерв'ю від 14.06.2023*. Узято з <https://rozmova.wordpress.com/2023/06/20/oksana-zabuzhko-46/>. 4. **Коваль, Г. П., & Іванова, Л. І.,** Суржук, Т. Б. (Ред.). (2009) *Методика читання: Навчальний посібник*. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан. 5. **Мартиненко, В.** (2011) Формування змісту літературного читання молодших школярів: сучасний вимір. *Українська література в загальноосвітній школі*, 9, 5–8. Узято з http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ulvzsh_2011_9_3. 6. **Старагіна, І. П., & Новосьолова, В. І.,** Терещенко, В. М., Романенко, Ю. О., Блажко, М. Б., Ткач, П. Б., Панченков, А. О., Волошенко О. В. (Ред.). (2021). *Модельна навчальна програма «Інтегрований мовно-літературний курс (українська мова, українська та зарубіжні літератури) 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти*. Узято з <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Intehr.movn-lit.kurs-ukr.mova.ukr.ta.zarub.lit.5-6.kl.Staragina.ta.in.04.10.pdf>. 7. **Старагіна, І. П., & Панченков, А. О.,** Терещенко, В. М., Романенко, Ю. О., Волошенко, О. В., Новосьолова, В. І., Блажко, М. Б., Ткач П. Б. (Ред.). (2022). *Українська мова, українська та зарубіжна літератури: підручник інтегрованого курсу для 5 класу закладів загальної середньої освіти (у 2 ч.)*. Київ: Генеза. 8. **Старагіна, І. П., & Новосьолова, В. І.,** Терещенко, В. М., Романенко, Ю. О., Блажко, М. Б., Ткач, П. Б., Панченков, А. О., Волошенко, О. В. (Ред.). (2023). *Модельна навчальна програма «Інтегрований мовно-літературний курс (українська мова, українська та зарубіжні літератури) 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти*. Узято з <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2023/Model.navch.prohr.5-9.klas/Movno-literat.osv.hal/16.08.2023/Intehrovanyy.movno-literaturnyy.kurs-ukrmova.ukr.ta.zarub.literatury.7-9.kl.Staragina.ta.in.16.08.2023.pdf>. 9. **Хворостяний, І. & Большакова І.** (Ред.). (2022). *Українська мова, українська література та зарубіжна література: підручн. інтегрованого курсу*

для 5-го класу закладів загальної середньої освіти (у 2 ч.). Харків: Ранок. 10. **Яценко, Т. О.,** & Пахаренко, В. І., Слижук, О. А., Тригуб, І. А. (Ред.). (2023). *Модельна навчальна програма «Українська література. 7–9 класи» для закладів загальної середньої освіти*. Узято з <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2023/Model.navch.prohr.5-9.klas/Movno-literat.osv.hal/Ukrayinska.literatura.7-9-kl.Yatsenko.ta.in.26.07.2023-1.pdf>. 11. **PISA-2017:** Вакуленко, Т. С., Ломакович, С. В., Терещенко, В. М. (Ред.). (2017). *PISA: читацька грамотність*. Київ: УЦО-ЯО. Узято з http://pisa.testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2019/09/PISA_Reading.pdf. 12. **PISA-2018:** *Національний звіт за результатами міжнародного дослідження якості освіти PISA-2018* (2019). Узято з https://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2019/12/PISA_2018_Report_UKR.pdf. 13. **PISA-2022:** *Національний звіт за результатами міжнародного дослідження якості освіти PISA-2022* (2023). Узято з https://pisa.testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2023/12/PISA-2022_Naczionalnyj-zvit_povnyj.pdf.

REFERENCES

1. **Derzhavnyi standart bazovoi serednoi osvity** [State standard of basic secondary education]. (2020). Retrieved from <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-deyaki-pitannya-derzhavnih-standartiv-povnoyi-zagalnoyi-serednoyi-osviti-i300920-898> [in Ukrainian].
2. **Zabolotnyi, O. V., & Zabolotnyi, V. V., Lavrynychuk, V. P., Plivachuk, K. V., Popova, T. D.** (Red.). (2023). *Modelna navchalna prohrama «Ukrainska mova. 7–9 klasy» dlia zakladiv zahalnoi serednoi osvity* [Model curriculum "Ukrainian Language. Grades 7–9" for general secondary education institutions]. Retrieved from <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2023/Model.navch.prohr.5-9.klas/Movno-literat.osv.hal/Ukrayinska.mova.7-9.klas.Zabolotnyy.ta.in.02.08.2023.pdf> [in Ukrainian].
3. **Zabuzhko, O.** (2023). *Interviu vid 14.06.2023* [Interview 06/14/2023]. Retrieved from <https://rozmova.wordpress.com/2023/06/20/oksana-zabuzhko-46/>.
4. **Koval, H. P., & Ivanova, L. I., Surzhuk, T. B.** (Red.). (2009) *Metodyka chytannia: Navchalnyi posibnyk* [Methods of reading: A study guide]. Ternopil: Navchalna knyha – Bohdan [in Ukrainian].
5. **Martynenko, V.** (2011) *Formuvannia zmistu literaturnoho chytannia molodshykh shkoliariv: suchasnyi vymir* [Formation of the content of literary reading for junior schoolchildren: the modern dimension]. *Ukrainska literatura v zahalnoosvitnii shkoli* – [Ukrainian literature in secondary school], 9, 5–8. Retrieved from http://nbuv.gov.ua/UJRN/Ulvzsh_2011_9_3 [in Ukrainian].
6. **Starahina, I. P., & Novosolova, V. I., Tereshchenko, V. M., Romanenko, Yu. O., Blazhko, M. B., Tkach, P. B., Panchenkov, A. O., Volosheniuk O. V.** (Red.). (2021). *Modelna navchalna prohrama «Intehrovanyy movno-literaturnyy kurs (ukrainska mova, ukrainska ta zarubizhni literatury) 5–6 klasy» dlia zakladiv zahalnoi serednoi osvity* [Model Curriculum "Integrated Language and Literature Course (Ukrainian Language, Ukrainian and Foreign Literature). Grades 5–6" for general secondary education institutions]. Retrieved from <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Intehr.movn-lit.kurs-ukr.mova.ukr.ta.zar.lit.5-6.kl.Starahina.ta.in.04.10.pdf> [in Ukrainian].
7. **Starahina, I. P., & Panchenkov, A. O., Tereshchenko, V. M., Romanenko, Yu. O., Volosheniuk, O. V., Novosolova, V. I., Blazhko, M. B., Tkach P. B.** (Red.). (2022). *Ukrainska mova, ukrainska ta zarubizhna literatura: pidruchnyk intehrovanoho kursu dlia 5 klasu zakladiv zahalnoi serednoi osvity (u 2 ch.)* [Ukrainian language, Ukrainian and foreign literature: textbook for an integrated course for the 5th grade of general secondary education institutions (in 2 parts)]. Kyiv: Heneza [in Ukrainian].
8. **Starahina, I. P., & Novosolova, V. I., Tereshchenko, V. M., Romanenko, Yu. O., Blazhko, M. B., Tkach, P. B., Panchenkov, A. O., Volosheniuk, O. V.** (Red.). (2023). *Modelna navchalna prohrama «Intehrovanyy movno-literaturnyy kurs (ukrainska*

mov, ukrainska ta zarubizhni literatury) 7–9 klasy» dlia zakladiv zahalnoi serednoi osvity [Model curriculum "Ukrainian Literature. Grades 7–9" for general secondary education institutions]. Retrieved from https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2023/Model.navch.prohr.5-9.klas/Movno-literat.osv.hal/16.08.2023/Intehrovanyy.movno-literaturnyy_kurs-ukrmova.ukr.ta.zarub.literatury.7-9.kl.Starahina.ta.in.16.08.2023.pdf [in Ukrainian]. 9. Khvorostiani, I. & Bolshakova I. (Red.). (2022). *Ukrainska mova, ukrainska literatura ta zarubizhna literatura: pidruchn. intehrovanoho kursu dlia 5-ho klasu zakladiv zahalnoi serednoi osvity (u 2 ch.)* [Ukrainian language, Ukrainian and foreign literature: textbook for an integrated course for the 5th grade of general secondary education institutions (in 2 parts)]. Kharkiv: Ranok [in Ukrainian]. 10. Yatsenko, T. O., & Pakharenskyi, V. I., Slyzhuk, O. A., Tryhub, I. A. (Red.). (2023). *Modelna navchalna prohrama «Ukrainska literatura. 7–9 klasy» dlia zakladiv zahalnoi serednoi osvity* [Model curriculum "Ukrainian Literature. Grades 7–9" for general secondary education institutions]. Retrieved from <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2023/Model.navch.prohr.5-9.klas/Movno-literat.osv.hal/Ukrainska.literatura.7-9.kl.Yatsenko.ta.in.26.07.2023-1.pdf> [in Ukrainian]. 11. PISA-2017: Vakulenko, T. S., Lomakovych, S. V., Tereshchenko, V. M. (Red.). (2017). *PISA: chytatska hramotnist [PISA: reading literacy]*. Kyiv: UTsOIaO. Retrieved from http://pisa.testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2019/09/PISA_Reading.pdf [in Ukrainian]. 12. PISA-2018: *Natsionalnyi zvit za rezultatamy mizhnarodnoho doslidzhennia yakosti osvity PISA-2018* [National report on the results of the international study of the quality of education PISA-2018]. (2019). Retrieved from https://testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2019/12/PISA_2018_Report_UKR.pdf [in Ukrainian]. 13. PISA-2022: *Natsionalnyi zvit za rezultatamy mizhnarodnoho doslidzhennia yakosti osvity PISA-2022* [National report on the results of the international study of the quality of education PISA-2022]. (2023). Retrieved from https://pisa.testportal.gov.ua/wp-content/uploads/2023/12/PISA-2022_Naczionalnyj-zvit_povnyj.pdf [in Ukrainian].

Ткач Поліна Борисівна – кандидат філологічних наук, доцент, професор кафедри філології, перекладу та стратегічних комунікацій, Національна академія Національної гвардії України; майдан Захисників України, 3, м. Харків, Україна.

E-mail: rudy_w@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0003-4377-5335>

Tkach Polina – Candidate of Philological Sciences (Ph.D.), Docent, Professor of the Department of Philology, Translation and Strategic Communication, National Academy of the National Guard of Ukraine; 3 Zakhysnykiv Ukrainy Square, Kharkiv, Ukraine.

Стаття надійшла до редакції 29 березня 2024 року

CITATION

ДСТУ 8302:2015: Ткач П. Б. Читацька компетентність у сучасному інформаційному суспільстві як чинник формування майбутніх лідерів. *Лінгвістичні дослідження*: зб. наук. пр. Харк. нац. пед. ун-ту імені Г. С. Сковороди / гол. ред. Н. В. Піддубна. Харків, 2024. Вип. 60 (до 100-річчя від дня народження заслуженого діяча науки і техніки України, доктора філологічних наук, професора Сергія Івановича Дорошенка). С. 412–420. DOI: <https://doi.org/10.34142/23127546.2024.60.32>

АРА: Ткач, П. Б. (2024). Читацька компетентність у сучасному інформаційному суспільстві як чинник формування майбутніх лідерів. *Лінгвістичні дослідження*, 60 (до 100-річчя від дня народження заслуженого діяча науки і техніки України, доктора філологічних наук, професора Сергія Івановича Дорошенка), 412–420. DOI: <https://doi.org/10.34142/23127546.2024.60.32>